Af Solidaritetstanken fremgaar en Mængde endnu uoverskuelige Følger. Først den indbyrdes Gæld, som Menneskene staar i til hverandre. I en vis Forstand indrømmes det vel, at alle Mennesker er lige. Paa den anden Side staar der dog en stor Ulighed i Nydelsen, som dels skyldes skæbnesvangre naturlige Aarsager, men dels rent menneskelige Grunde, som kun ændres i Følge menneskelig Vilje. Her maa Opdragelsen skride ind, dygtiggøre enhver, lære ogsaa dem, der hidindtil har været nydende uden at yde noget tilsvarende, at gøre deres Indskud i det fælles Liv.

Der maa skabes en Samfundssamvittighed. Enhver maa forstaa, at det egoistiske Synspunkt er snævert og usselt. Arbejdsgiveren maa anerkende Arbejdernes Krav, Arbejderne den andens Ansvar. I Stedet for Strid maa der være Harmoni, og den enkeltes Retfærdighedskrav maa forliges med den højere Retfærdighed.

Endelig maa, i Stedet for Konkurrencen, som Løftestang for Fremskridtet træde en Kappestrid, som faar alle til ved Hjælp af Association at forene sine Kræfter om et fælles Maal. Man har ogsaa tidligere kendt til Association, men kun i Egennyttens, den fælles Egenkærligheds Tjeneste. Nu maa Associationen være det Middel, som giver enhver Adgang til Fremskridtet.

Til Slutning viste Taleren tilbage til den store Revolution. Den hævdede Ligheden, men ikke Fællesskabet, Menneskenes Rettigheder, men ikke deres Pligter. Af den ubundne Frihed fødtes den Misbrug, som tilintetgjorde selve Friheden. Saaledes de amerikanske *Trusts*, Sammensværgelsen mellem Arbejdsgiverne. Vi maa nu se at finde Midler til at forene Frihed og Retfærdighed. Den moderne Association maa være en Broderskabsskole, der tillige udvikler Personligheden.

Forsamlingen vedtog følgende Resolution: Det indbyrdes Fællesskab mellem alle Mennesker maa anerkendes. For at Retfærdigheden kan komme til at raade i Samfundet, maa enhver anstrenge sig for at afbetale den Gæld, som Fællesskabet paalægger alle Samfundsmedlemmer i forskellig Grad.

*

Ved Sorbonnen, Paris' fornemste Undervisningsanstalt, holdes der Forelæsninger for Studenter om Arbejderorganisationer. *Det er her Arbejdere, der optræder som Lærere for akademiske Borgere.*

*

Ministeriet har nylig oprettet „Arbejdsraad", der ligesom vore Voldgiftsretter skal mægle mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne og desuden repræsentere Industrien overfor Regeringen. Der er imidlertid den Forskel, at man i Frankrig som valgbar til disse Raad udtrykkelig nævner ogsaa Kvinder.

Tyskland.

Sædelighedspolitiet i Berlin har indført en vigtig Forandring, idet en Kvinde, Dr. med. Frøken Agnes Hacker, er bleven beskikket til at foretage Undersøgelse paa de Kvinder, der første Gang møder for Politiet. Da Frk. Hacker er Medlem af Føderationen, vil det forhaabentlig kunne lykkes hende at redde en Del af disse ulykkelige.

*

Den af vort hjemlige Socialdemokrati udlovede „Vækst i Organisationerne" som Følge af Beskyttelsessystemets Indførelse overfor den kvindelige Arbejder synes for Tysklands Vedkommende at udeblive. Af den for 1899 udfærdigede Fagforeningsberetning fremgaar nemlig, at kun 2,35 pCt. af de i Industriens Tjeneste virkende 820,000 Kvinder ere Medlemmer af Fagforeninger. Systemet har i sin nuværende strænge Form virket siden 1891. Den „Vækst" maa altsaa spire meget langsomt.

Et Skrædderkursus.

Vi henleder Opmærksomheden paa, at den Dame, der ledede det vellykkede Skrædderkursus i Ringkøbing, var Frk. Steffensen, som nu (se omstaaende Annonce) begynder et lignende Kursus her i København. Det smukke Resultat, der i Følge Fru Strandbygaards Art. (Kv. og Samf. Nr. 45) vandtes i Ringkøbing, vil sikkert skaffe dette Kursus stor Tilslutning.

Fra Rigsdagen.

Den ny Lønningslov for Telegrafvæsenet har været til 1ste Behandling i Folketinget og gik derefter i Udvalg.

Det er os en Glæde at kunne meddele, at tre af Talerne kraftigt paatalte Lovforslagets Uretfærdighed imod de kvindelige Telegrafister. Det var d'Herr. Svend Høgsbro, Alfr. Christensen og Guldbrandsen. Vi skal næste Gang nærmere gøre Rede for dette Lovforslag.

Vi har modtaget følgende Opraab:

Damernes Kunstflidsforening,

stiftet af

„Damernes Formiddagsklub."

Da enhver Institution vinder i Betydning og Tilslutning ved at have et nyttigt Formaal til Baggrund, og da den kvindelige Del af vor nationale Kunstindustri i høj Grad trænger til at komme ind under en planmæssig Samvirken ligesom i vore to Søsterlande, har Damernes Formiddagsklub besluttet at tage denne vigtige Sag op og bidrage til dens Fremme ved at udvide Klubben til at blive et kunstindustrielt Selskab, der med sit tidligere Navn forbinder Navnet „Damernes Kunstflidsforening". Kontingentet (2 Kr. halvaarlig) vil i denne Anledning *ikke* blive forhøjet, *og alt, hvad der hidtil har udgjort Klubben vil blive bibeholdt,* men Bestyrelsen vil tilstræbe efterhaanden at gøre de kunstindustrielle Interesser til det Hovedformaal, som knytter Medlemmerne til Institutionen. I Sverige og Norge, hvor saadanne kvindelige Kunstflidsforeninger har vist sig højst værdifulde baade i Henseende til Smagens Udvikling og til det kvindelige Erhverv, har man gjort den Erfaring, at Oprettelsen af Skoleværksteder er en nødvendig Betingelse for et saadant Foretagendes Vækst. Bestyrelsen stræber derfor først at faa en saadan Skole oprettet under faguddannede Læreres og Lærerinders Ledelse med Kursus for unge Piger i Vævning, Kunstbroderi, Hedebosyning, Kurvefletning og Træarbejder, eventuelt i Læderarbejde, Bogbinderi og Metalarbejder. Denne Skoles Produkter, alle udførte efter kunstnerisk Tegning, ville udgøre Gevinsterne i en Bortlodning, som tænkes knyttet til Foreningen, og ville iøvrigt blive udstillede og solgte i Foreningens Lokaler. Det næste Maal vil være at bringe de spredte Bestræbelser i Retning af Kvinders Kunstflid, som nu findes rundt i Landet, ind under Foretagendet og derved gøre dem mere frugtbringende for de Udøvende. I Grene af Kunsthaandværk, som ikke egner sig til Lærekursus, som f. Eks. Lervarer, Glas, Møbelsnedkeri o. a., vil Bestyrelsen overveje, om det maatte være heldigt at træffe Overenskomst med dygtige Firmaer om at slutte sig til Institutionen, ligesom man haaber gennem Kunsttidsskrifter, industrielle Foredrag og hyppige Smaaudstillinger at gøre Medlemmerne bekendte med Kunsthaandværkets Udvikling i Indland og Udland. Foruden andre paatænkte Fordele, vil der ved alle Indkøb blive givet Rabat til Medlemmerne, og man haaber ved Dannelsen af Filialer i de større Provinsbyer og dermed forbundne Vandreudstillinger efterhaanden at skabe en meget tiltrængt Samvirken mellem Land og By. Det eventuelle Overskud tilfalder kun Øjemed, der er til Gavn for kvindelig Kunstindustri.

I Betragtning af, at Gennemførelsen af dette Foretagende tillige er et Led i Kvindernes Bygnings Program, beder Bestyrelsen vore Damer om at interessere sig for stadig voksende Tilgang til Foreningen, og haaber endvidere at kunne tilvejebringe den nødvendige Begyndelseskapital ved en Henvendelse til Kunstindustriens Venner, hvis velvillige Interesse den mener at kunne paakalde, naar det drejer sig om en Sammenslutning til Gavn for Hjemmenes Forskønnelse og den nationale Kunstflids Fremme.

Bestyrelsen:

Fru Emma Gad.
Etatsraadinde Louise Hansen.
Professorinde Arnold Krog.
Ritmesterinde Mathilde Muus.
Frøken Thora A. Davidsen.

Som raadgivende Udvalg fungerer:

Professor Vilhelm Bissen.
Arkitekt Carl Brummer.
Professor Arnold Krog.
Museumsdirektør Bernhard Olsen.

Et Gensyn.

Af *Lou Andreas Salomé.*

Hun var bleven Herre over den Forvirring, der i Begyndelsen havde været over hende, hun talte livfuldt, begejstret. Hendes Øjne straalede.

Saitzew lænede sig en Smule tilbage og lagde Armen om sin Stoleryg. Han hørte meget opmærksomt til og saa eftertænksom ud, dybt optagen, som om han ivrig anstrengte sig for at sætte sig tilbage i hin Tids Tankekreds.

„Ja vel, ja naturligvis," stemmede han i, „det kan jeg godt forestille mig. Sjelden, næsten aldrig, tager de unge Læger derhen. — Mændene bliver altid hængende i de Par Byer, hvor svært det saa falder at staa sig der i Konkurrencen. Naturligvis! Thi hos os at slaa sig ned langt, langt ude i Provinsen, i selve Steppelandet, det betyder jo at forsage alt, hvad Mennesker ellers lægger Vægt paa. Der hedder det at være Læge, Præst, Lærer, Moder, kort sagt alt paa een Gang og ingenting for sig selv. — Aa jo, jeg ved det!"

„Ja, *De* ved det!" afbrød hun ham med et Smil fuldt af Beundring, „dersom De havde været Læge, vilde De heller ikke have søgt ind til Byerne. Aa, hvor det dog den Gang maa have faldet Dem svært at forlade Deres eget russiske Land! Hvor Deres Ord saadan fængede! og hvor De selv var fuld af den ideale Tro paa, at alle Tilstande maatte blive bedre. Og meget er allerede bedre. — — Jeg skal fortælle Dem derom, senere. Nu kunde De ganske anderledes hjælpe og virke mellem os andre."

Saitzew rykkede som utaalmodig paa sin Stol, da hun saaledes fordybede sig i sit Emne. Han sagde noget hurtig:

„Jeg havde nu alligevel snart maattet tage til Udlandet for min syge Datters Skyld. Af Hensyn til hende blev jeg den Gang temmelig længe i Sydschweitz og Italien. Har De ogsaa hørt derom? Siden den Tid er Syden blevet mig kær. Jeg rejser næsten hvert Aar til Italien."

„Deres Datter har det bedre nu, ikke sandt?" spurgte Marfa adspredt.

Jo Tak, hun er helbredet, skønt stadig noget skrøbelig. Hun blev gift i Rom, som De maaske ved. Min Kone havde netop den Glæde at opleve dette. Et Par Aar før hendes Død, der kom os alle saa uventet, maatte vi oftere skifte Bolig. Tilsidst var vi i Wiesbaden. — — Saaledes bliver man til Kosmopolit", sagde han afbrudt.

Der opstod en Pavse. Saitzews Øjne, der under Samtalen havde hvilet paa Marfas smalle, blege Ansigt med et kærtegnende Udtryk, gled uvilkaarlig ned ad hendes Skikkelse og omfattede den med et langt, hver Enkelthed i sig optagende Blik.

Da hun iagttog dette, rødmede hun paa ny. Saitzew bemærkede med et Smil:

„Nu skal De høre om noget, som er vidunderligt smukt, Marfa. De sagde før, at De Aar igennem har

---

med et par — abonnenter er et intet, en karrikatur.

Man bør derfor ikke tænke paa at udgi et blad for kvindernes sag, før man er sikker paa en liden flok. Men efter min mening bør man ikke sætte en flok frem til at redigere bladet, heller ikke til reklame for bladet. Jeg ved at en del af de største forkjæmpere rundt omkring i verden ikke er enig med mig i dette. Men det er jo min egen mening, man har bedt mig om at fremholde her. Og min mening er, at der maa være helt, ikke delt ansvar. Det sker jo oftest ved andre blade af betydning, og det er særlig fornødent her. Person og ide, det hører sammen.

Den lille flok deler da i strengere forstand ikke ansvaret, sætter ikke sine navne ind. Destobedre maa den løse sin opgave, som bundsforvandt, som støtte og hjelp. Det er den, som med sin iver, sin sympati, sin interesse skal holde bladet oppe, saa det faar tid og ro til at udbrede sine ideer og vinde sjæle.

Men, siges der, saaledes er jo i flere lande blade for kvindernes sag blevet sat igang, med begeistring, med offervillige ledere, med en kreds af sympati omkring sig, men det har ikke varet længe, saa har de maattet dø, eller de har faaet saa liden næring, at de ikke har kunnet holde sig i højde med sin opgave, de har mattet af, skrumpet ind.

Paa samme tid blomstrer og trives en skare af „kvindeblade", hvor man ikke kan spore endog den ringeste antydning til blodets farve.

Det er sandt, og det er sørgeligt.

Paa kvindekongressen i London forrige sommer hørte jeg flere udtalelser som vidned om, at selvstændige og intelligente engelske kvinder skammed sig over sine „kvindeblade". Ikke bare privat, ogsaa offentlig kom det frem. Hvad skal vi gjøre for at faa bedre blade, blev der spurgt.

Efter hvad jeg hørte og iagttog, kan de blade, man var misfornøjet med, karakteriseres omtrent saaledes:

De startes af mænd og for mænds penge. Undertiden er endog mænd redaktører; men i regelen staar mænd blot bag og engagerer en kvindelig redaktør. De betjenes af en skare kvindelige medhjælpere. De vinder indgang i hjemmene ved at akkomodere sig. De stiller sig i modens tjeneste med hele den sjæl de ejer.

Disse blade hører alle til samme familie. Jeg undres om stammoderen ikke egentlig hører hjemme i Tyskland. Men der findes mange varianter af arten. De er højst ulige i henseende til udstyr og størrelse. Flere af dem er vakkert udstyret og rigt illustreret. Nogle af dem indeholder ogsaa fra tid til anden udmærkede artikler af bekendte forfattere, ti deres økonomiske stilling er ofte god, saa de kan betale høje honorarer.

Nuvel, siger man, hvorfor saa dømme dem. Om de ikke arbejder i nogen idees tjeneste, saa er de dog uskadelige og kan være en underholdende læsning i familierne. Nej, man vilde vist ikke ha opponeret saa sterkt imod dem, hvis de ikke var andet. Men sagen er, at mange af disse blade koketterer med kvindesagsideerne, de udnytter dem meget ofte i snobberiets tjeneste, udvander dem, opblander dem, forsøder og krydrer dem til glæde og hæder for kreti og pleti. Man kan let forstaa, at saadan uskadelighed kan let bli skadelig. Disse blade kan aldrig skabe respekt for kvinderne, holdningsløse, *tandløse,* som de er, glider de ind i alle kjølvande og holder selv ingen kurs.

En af aarsagerne til, at mænd ikke respekterer os er, at vi har en saadan presse, sa engelske kvinder. Nej — — mænd spekulerer i — — ja, hvad spekulerer de i — — — — — i kvindesagen? i kvindelige svagheder? — — — og kvinderne tjener dem, det er ikke vejen til at vinde respekt for kvinder. Men jeg tænkte, da jeg hørte de engelske damer tale